

Ivar Huse Aaserød
Stokkastrandvegen 154
5578 Nedre Vats

Kontakt saksbehandler
Kirsten Redmond Kristiansen, 51568777

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven - utfylling i sjø - 138/8 Vindafjord kommune

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Ivar Huse Aaserød av 15.05.2019 og har besluttet, på visse vilkår, å gi tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø. Vilkårene fremgår på side 7-8.

Tillatelsen omfatter utfylling med ca. 6 000 m³ sprengstein i sjø. Omsøkt utfylling vil berøre et sjøbunnsareal på ca. 2 000 m².

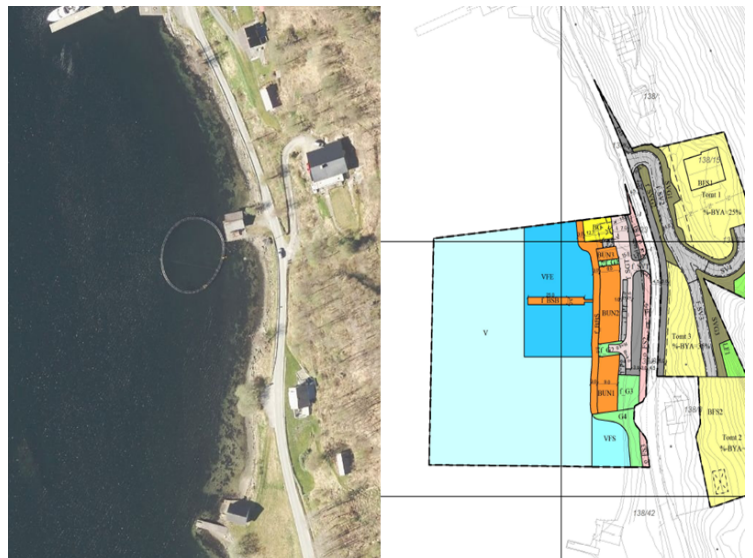
Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker

Vi viser til søknad av 15.05.2019 fra Ivar Huse Aaserød om tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. § 16. Søknaden omfatter utfylling i sjø ved Solnes, 138/8 og 23 i Vindafjord kommune.

Søknad

En ny utfylling skal legge til rette for 11 naust, en garasje, parkeringsplasser og småbåtanlegg tilknyttet nye boliger i Solnes. Det er beregnet at ca. 6 000 m³ sprengstein skal fylles ut i et område på 2 000 m². Sprengsteinen skal hentes fra to hustomter ca. 2 kilometer fra tiltaket. Dybden i tiltaksområdet varierer mellom 0 – 3 meter, og det skal fylles opp til kote 2. Tiltakshaver har beskrevet at gravemaskin skal bli brukt for utlegging av utfyllingsstein. Tiltakshaver planlegger å bruke

Figur 1: Tiltaksområde i luftfoto fra temakart-rogaland.no til venstre. Området etter detaljregulering i Vindafjord kommune. Kilde: Søknad.

fiberduk under fylling. I ytterkant av fyllingen skal betongblokker bli plassert ut mot sjøen slik kanten går loddrett ned uten fyllingsfot.

Rogaland fylkeskommune har som kulturminnemyndighet gitt uttalelse den 27.11.2017 til Vindafjord kommunes behandling av søknad om detaljregulering. Hverken fylkesrådmannen eller Stavanger maritime museum hadde merknader til planforslaget.

Utfylling i sjø er avklart i detaljregulering for *Solnes naust- og bustandsområde i Nedre Vats*¹ av 18.12.2018 (figur 1).

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Registrert naturmangfold i nærhet av tiltaket er vist i figur 2.

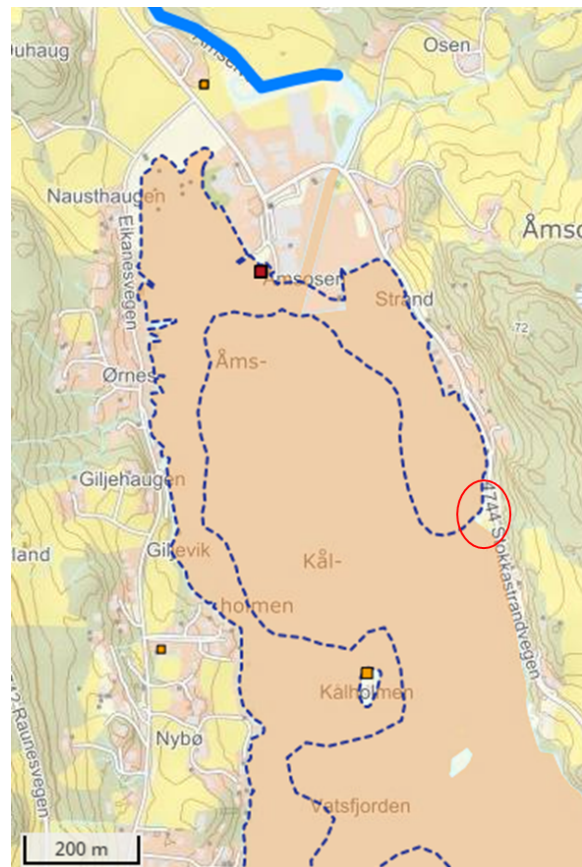
Tiltaksområdet er plassert i ålegressamfunnet *Nedre Vats* som er verdsatt til *svært viktig*². Ålegressenger er viktige marine habitat fordi de fungerer som oppvekststeder for fisk, og tilholdssted til en rekke andre marine arter. Ålegresset i tiltaksområdet har fått sin verdi *svært viktig* på grunn av størrelse, høyde på gresset og at den overlapper med et gytefelt for torsk.

Gytefeltet i tiltaksområdet er verdsatt som *regionalt viktig* på grunn av en middels egg tetthet og god retensjon³. I tillegg er tiltaksområdet i en fredningszone for anadrom fisk i forbindelse med Åmselva⁴.

Det har blitt observert flere truede fuglearter, blant annet fiskemåke (*nær truet*), lomvi (*kritisk truet*), makrellterne (*sterkt truet*) i nærheten av tiltaket, særlig rundt Kålholmen og i Åmsosen⁵.

Vannforekomst

Ifølge Vann-nett⁶ ligger omsøkt område i vannforekomsten *Vatsfjorden*, som tilhører vanntypen *beskyttet kyst/fjord*. Vannforekomsten er klassifisert med økologisk tilstand som *moderat* og kjemiske

Figur 2: Utklipp fra Temakart Rogaland som viser registrert naturverdier i nærhet av tiltaket (omringet i rød). Det er registrert lakseførende del av vassdrag ved Åmselva (blå linje), ålegresseng (blå stiplet linje), flere truet fuglearter (farget prikker) og gytefelt for torsk (oransje felt).

¹ Detaljregulering for Solnes naust- og bustadsområde i Nedre Vats. Plannr: 1160-17-05. Vindafjord kommune, 18.12.2018.

² Marine naturtyper – naturbase faktaark. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BM00104285ID:BM00104285>. Miljødirektoratet.

³ <https://kart.fiskeridir.no/fiskeri>

⁴ <https://www.temakart-rogaland.no/>

⁵ Artskart (artskart.artsdatabanken.no)

⁶ www.vann-nett.no

tilstand er klassifisert som *ukjent*. Vannforekomsten er i registrert som påvirket i *middels grad* av diffus avrenning fra annen landbrukskilde, og i *liten grad* av punktutslipp fra industri.

Bunnforhold og sediment

Det er ikke foretatt prøver av sjøbunnsedimenter i utfyllingsområdet, men søker viser til tidligere prøver tatt ved småbåthavna som ligger på motsatt side av fjorden. Søker oppgir at målinger av sedimentet i det området er bra. Det er oppgitt at bunnen består av stein og mudder.

Søker har oppgitt at utfyllingsmassene kommer fra Knapphus i Øvre Vats og består av ren sprengstein av dioritt, granitt og syenitt.

Høring

I henhold til forurensningsforskriften § 36-6 ble søknaden lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 07.01.2020 – 03.03.2020. Søknaden ble også kunngjort i Grannar og på Fylkesmannen i Rogaland sine internettsider. Fylkesmannen mottok 4 høringsuttalelser.

Museum Stavanger

Museum Stavanger ved maritim arkeologene, har ingen merknad til saken.

Kystverket

Kystverket påpeker at alle tiltak i sjø krever tillatelse etter havne- og farvannsloven, og oppgir at det er kommunen som er myndighet i denne saken. Videre viser til de en navigasjonsinstallasjon (stang ved Kvigenesgrunnen) rett vest av tiltaksområdet, men mener at det er ikke ventet at tiltaket vil påvirke denne.

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest viser til en økning i mindre tiltak og stadig større konkurranse om areal i kystsonen, noe som avgrenser tilgjengelig areal for fiske «bit for bit». Videre påpeker Fiskarlaget Vest viktigheten av et rent og produktivt kyst- og havmiljø for at fiskerinæringen skal lykkes. Når det gjelder tiltaket ved Solnes viser Fiskarlaget Vest til registreringer av gyttefelt og ålegras i Fiskeridirektoratets sin database, samt at det foregår fiske etter leppefisk og kreps i område som ikke er registrert. Fiskarlaget Vest er svært skeptisk til utfyllingen og utbyggingen da disse tiltakene vil direkte skade ålegrasengen som er viktig oppvekst- og beiteområde for marine arter som torsk. Tiltakene, inkludert utlegging av småbåtanlegg, kan føre til endringer i lysforholdene og redusert vekst.

Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet viser til ålegrasengen som finnes i direkte tilknytning til tiltaksområdet som er verdsatt «svært viktig» grunnet størrelse og tilknytning til et gyttefelt for torsk. Fiskeridirektoratet viser til den økologiske funksjon av ålegrasengen, og viktigheten av at slike biotoper forblir urørt. De viser til at utfylling og mudringstiltak fører til en endring i produktiviteten og det biologiske mangfoldet varig eller for en kortere periode. Fiskeridirektoratet mener at det, i en eventuell tillatelse til tiltaket, må stilles strenge krav for å redusere partikkelspredning og plastforurensning fra sprengstein og øvrige fyllmasser som benyttes. Videre mener Fiskeridirektoratet at tiltaket ikke bør foregå i gyteperioden for torsk, januar/februar-april, av hensyn til støy og partikkelspredning.

Søkers kommentar til høringsuttalelser

I henhold til forurensningsforskriften § 36-4, andre ledd, ble søker forelagt innkomne uttalelser, og gitt anledning til å komme med merknader til disse. Søker bekrefter at de vil følge Fiskeridirektoratets anbefaling om utfylling utenom gytesesongen.

Fylkesmannens kommentar til mottatte høringsuttalelser

Fylkesmannen har ingen spesielle merknader til innkomne uttalelser, og viser til våre vurderinger og fastsatte vilkår i tillatelsen.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden på bakgrunn av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på *føre-var-prinsippet*. Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Vatsfjorden* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Effekter av utfylling i sjø

Det er ikke tatt prøver av sedimentene i område, men søker har vist til andre prøver i området som har vært rene. Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon på sammensetning av sjøbunnen, men søker oppgir at den består av stein og mudder. Utfylling i sjø vil kunne føre til oppvirling av eksisterende sjøbunn og spredning av partikler i vannsøyle. I tillegg er det planlagt utfylling med sprengstein, som

oftest inneholder en del finstoff. Både oppvirvling av sjøbunnsedimenter og tilførsel av finstoff fra sprengstein, vil kunne gi negative miljøeffekter på det marine miljø.

Vi viser til registreringer av en stor ålegraseng i tiltaksområdet, samt at hele fjorden er et gytefelt for torsk. Selv om det i reguleringsprosessen er akseptert at noe av ålegrasengen vil gå tapt, vil Fylkesmannen hindre at mer ålegras blir påvirket av tiltaket enn det som er nødvendig. Det gjelder både direkte skade på ålegras, men også på dets økologiske funksjon, jf. naturmangfoldloven § 4. Spredning av finstoff fra sjøbunnen og sprengstein kan endre lysforholdene i sjøen, som igjen vil påvirke vekstmuligheter for ålegras. Det kan også forventes at en del finstoff settles ut av vannsøylen og legger seg på nærliggende ålegras og gir en nedslamming av naturverdier. I tillegg har partikler fra sprengstein et høyere skadepotensial for fisk enn naturlige partikler fordi de er skarpere, og har lettere for å feste seg på fiskens gjeller. Dette vil være en påvirkning på fisk som oppholder seg i ålegrasengene og fisk som oppholder seg i fjorden, inkludert torsk i gytesesong.

Søker planlegger å legge duk på sjøbunnen i forkant av utfylling, noe som vil bidra til å hindre spredning av partikler fra den eksisterende sjøbunnen. Dersom disse er forurenset, noe som ikke er undersøkt, vil duken hindre at forurensning spres. Det er viktig at utfylling på duken utføres på en måte som hindrer at sedimentene under blir skvist ut fra under duken.

Duk på sjøbunnen vil ikke beskytte mot spredning av finstoff fra sprengstein. Fylkesmannen har varslet tiltakshaver om at vi vurderer å sette et vilkår om bruk av siltgardin. For å hindre at finstoff fra utfyllingsmassene fører til skade på fisk eller nedslamming av ålegras, setter vi krav om bruk av siltgardin. Siltgardinen må plasseres slik at den dekker hele vannsøylen, ned til sjøbunnen. Det er viktig at plasseringen minimerer arealet med ålegras som blir påvirket av tiltaket.

Det er i tillegg registrert et gytefelt i fjorden. Fiskeridirektoratet har meldt at tiltaket bør utføres utenom gyteperioden for torsk. Selv om bruk av siltgardin og duk vil hindre spredning av sedimenter og partikler fra tiltaksområde ut til naturen, vil arbeidene fremdeles føre til en del undervannstøy som kan være forstyrrende for fisk. Torsk er mer sårbar i gyteperioden, og det er derfor viktig at de skjermes for støy og rystelser. Fylkesmannen setter derfor krav til at arbeid utføres utenom gyteperioden for torsk, januar til april, i tråd med høringsuttalelse fra Fiskeridirektoratet.

Spredning av plast

Det skal benyttes sprengstein fra dagen som utfyllingsmasser. Fylkesmannen er ikke kjent med hvilken type sprengstoff som skal benyttes til sprenging, men legger til grunn at det kan forekomme plastavfall i massene. Vi setter derfor krav om effektiv oppsamling av eventuelt plastavfall og loggføring av dette.

Effekter på utvandrede laks

Tiltaksområde ligger ca. 500 m fra utløpet av Åmselva. Fylkesmannen legger til grunn at det vil være utvandring av laksesmolt i perioden april – juni. Området ved utløpet kan også bli brukt av sjøørret til naturlig avlusning. Åmselva har en god bestand av elvemusling, som igjen er avhengig av sin vertfisk for å kunne reprodusere. Vi har vurdert behovet for tilleggsbegrensninger for å hindre at utvandrede smolt blir påvirket av tiltaket. Vi har kommet frem til at riktige bruk av siltgardin som hindrer partikkelspredning vil bidra til begrenset effekter på disse fiskene og deres habitat. Videre er fjorden ca. 500 m bred ved tiltaksområdet, noe som gir rom for rømming av fisk dersom den blir stresset.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring kan føre til oppvirvling av bunnsediment. Partikkelspredning fra tiltaksområdet kan spre eventuelle miljøgiftene og finstoff ut i vannmassene,

noe som kan påvirke nærliggende natur, samt påvirke tilstanden i vannforekomsten i negativ retning. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil derfor bare føre til en forverring av vannforekomsten mens arbeidene pågår.

Ettersom utfyllingen skal utføres med avbøtende tiltak, og arbeidene kun vil berøre et relativt lite område, vurderer Fylkesmannen det ikke som sannsynlig at arbeidene vesentlig vil skade naturmangfoldet i området.

På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Fylkesmannen har under gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidene, jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften og naturmangfoldloven tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket er likevel avgrenset, og det er i samsvar med planbestemmelsene for området. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til utfyllingsarbeidene ved Solnes på visse vilkår.

Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 15.05.2019, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Ivar Huse Aaserød tillatelse til utfylling i sjø ved Solnes i Vindafjord kommune. Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 6 000 m³ sprengstein i sjø over et areal på ca. 2 000 m².

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Fylkesmannen når arbeidene i sjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
4. Arbeider i sjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det marine miljø. Arbeidene skal utføres på en så skånsom måte som mulig.
 - 4.1. Før arbeidene påbegynnes, skal det monteres siltgardin. Det skal utføres daglig, visuell inspeksjon av siltgardinen. Siltgardinen skal monteres slik at hele området, der arbeidene pågår, blir helt avstengt, og plassering skal minimere areal med ålegras som blir påvirket av tiltaket. Dersom det oppdages partikkelspredning utenfor siltgardinen, må arbeid i sjø stanses og tiltak iverksettes. Siltgardinen skal ikke demonteres før 10 dager etter at arbeidene er avsluttet. Bruk og funksjon av siltgardin må kunne dokumenteres.
 - 4.2. Utfylling av sprengsteinsmasser skal utføres på en måte som sikrer stabilitet i utfylling under og etter avsluttet arbeid.
 - 4.3. Det er tillatt å benytte rene sprengsteinsmasser til utfylling i sjø. Det skal gjennomføres tiltak for å hindre spredning av plastavfall fra sprenging til sjø, og det skal føres daglig tilsyn med vannoverflaten innenfor siltgardin. Eventuelt flytende plastavfall skal oppsamles og mengde loggføres. Dersom det blir oppdaget at plastavfall fra tiltaket spres til det marine miljø, må arbeid i sjø stanses og tiltak iverksettes.
 - 4.4. Arbeid i sjø skal ikke gjennomføres i perioden januar t.om. april, av hensyn til gyteperioden for torsk.
5. Støy fra arbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016).
6. Før anleggsarbeidene starter, skal tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning. Beredskapsplanen oversendes til Fylkesmannen før oppstart av arbeid.
7. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.

8. Når arbeidet er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten skal sendes til Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
9. Tillatelsen gjelder i fire år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Solnes isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Vår behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 6 jf. forurensningsforskriften § 39-4. Ivar Huse Aaserød skal derfor betale et gebyr på **kr 33 300,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden. Eventuelle merknader til varselet sendes Fylkesmannen innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Etterhåndskunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nettsiden til Fylkesmannen i Rogaland www.fylkesmannen.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til fmropost@fylkesmannen.no.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Kirsten Redmond Kristiansen
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	Ålesund
Fiskeridirektoratet, region sør	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
Optimera AS			
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
Vindafjord kommune	Rådhusplassen 1	5580	Ølen